

Minister Klimatu i Środowiska

DOZE-I.050.6.2024.SB
3119508.12386259.9948015
Warszawa, 02-05-2024

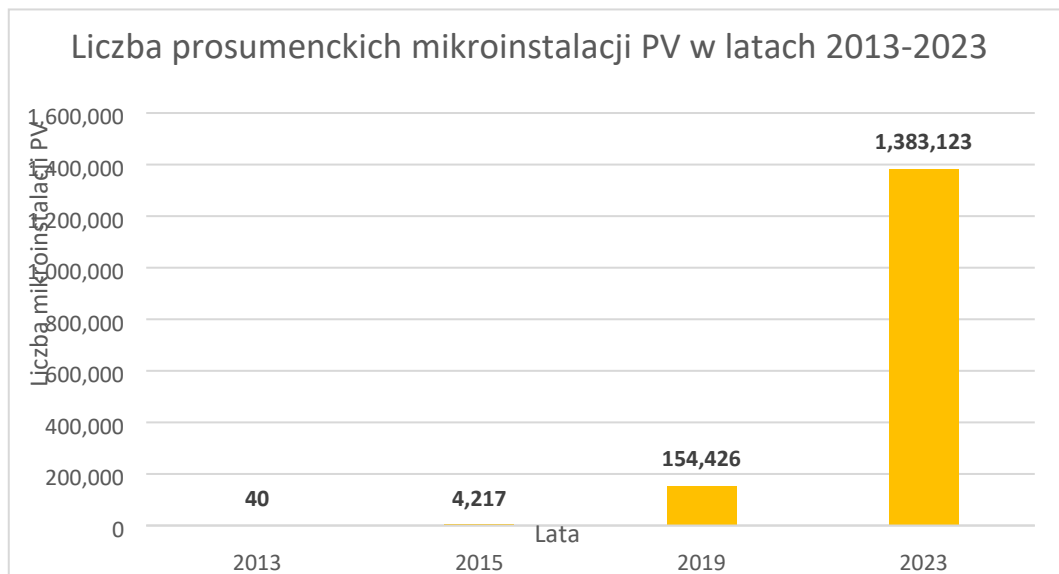
Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr K10INT2126 Pana Posła Jarosława Sachajko, Pani Poseł Anny Gembickiej i Pana Posła Marka Jakubiaka z dnia 28 marca 2024 roku w sprawie wysokich rachunków za energię elektryczną związanych z nieoptymalną produkcją energii przez panele fotowoltaiczne, proszę o przyjęcie poniższych odpowiedzi na pytania w niej zawarte.

1. Ilu w Polsce w roku 2013, 2015, 2019, 2023 było użytkowników mikroinstalacji fotowoltaicznych, prosumentów?

W ostatnich latach w Polsce obserwowaliśmy dynamiczny wzrost wykorzystania mikroinstalacji fotowoltaicznych (PV) jako alternatywnego źródła produkcji energii w stosunku do wykorzystania surowców kopalnych. Dynamikę tego wzrostu w latach: 2013, 2015, 2019 i 2023 przedstawia poniższy wykres.

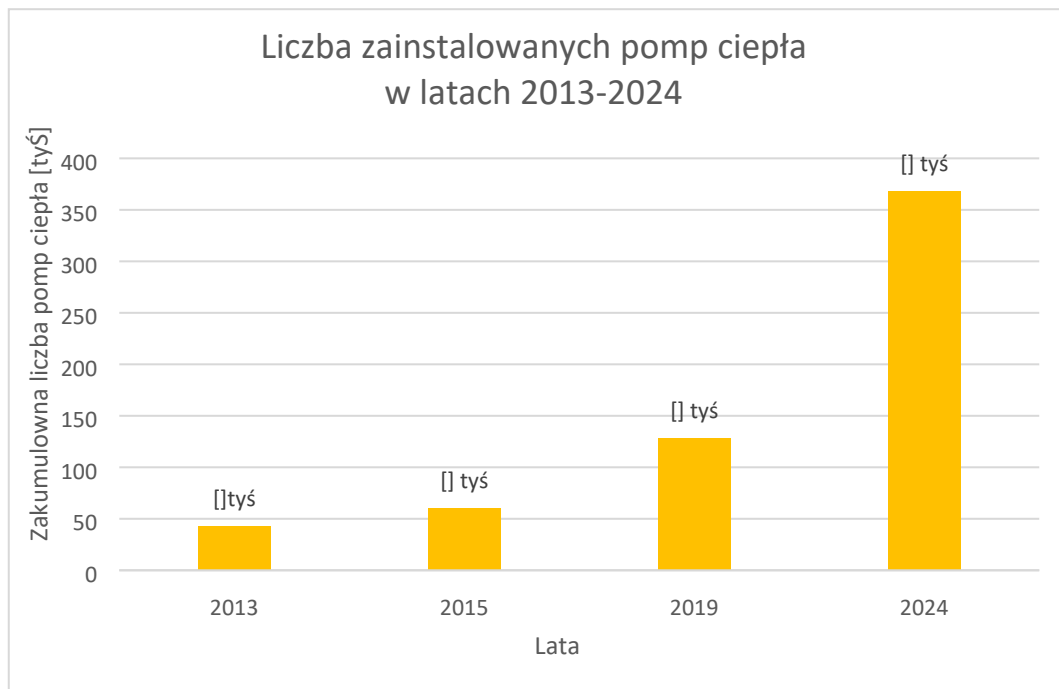
Wykres 1. Liczba mikroinstalacji PV w latach 2013-2023 (opracowanie własne na podstawie danych Stowarzyszenia Branży Fotowoltaicznej Polska PV, URE i ARE)

W 2013 roku wg danych Stowarzyszenia Branży Fotowoltaicznej Polska PV w Polsce działało 40 mikroinstalacji fotowoltaicznych. W 2015 roku, wg danych Urzędu Regulacji Energetyki ich liczba wzrosła do 4 217 instalacji, a w 2019 roku działało ich już ponad 154 tysiące (wg danych Agencji Rynku Energii, dalej: ARE). Najbardziej dynamiczny wzrost mikroinstalacji został odnotowany w latach 2020-2022, kiedy przybyło ich ponad milion. Na koniec 2023 roku działało w Polsce ponad 1,38 tys. mikroinstalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy ponad 10,67 GW. Wg danych ARE na dzień 29.02.2024 roku liczba mikroinstalacji fotowoltaicznych wyniosła 1 404 380, a ich łączna moc 10 874,52 MW.

Powyższe dane wskazują na ogromne zaangażowanie społeczeństwa w produkcję własnej zielonej energii i dążenie do niezależności energetycznej, co ma szczególne znaczenie w kontekście dużej amplitudy wahań cen energii i kryzysu energetycznego wywołanego działaniem nierzetelnych i nieodpowiedzialnych dostawców surowców energetycznych.

2. Ile w Polsce w roku 2013, 2015, 2019, 2023 było zainstalowanych pomp ciepła? Czy Ministerstwo posiada wiedzę dotyczącą użytkowników pomp ciepła którzy są równocześnie użytkownikami mikroinstalacji fotowoltaicznych?

W ciągu ostatniej dekady zauważalny jest znaczący wzrost zainteresowania pompami ciepła jako alternatywnym źródłem produkcji energii do ogrzewania domów oraz przygotowywania ciepłej wody użytkowej, który przedstawia poniższy wykres.

Wyk 2. Zakumulowana liczba zainstalowanych pomp ciepła na potrzeby C.O. lub C.W.U (opracowanie własne na podstawie danych PORT PC i CEEB)

W 2013 roku zainstalowano 43 tysiące pomp ciepła, a w 2025 roku było już 60 tysięcy takich urządzeń. Na koniec 2019 roku liczba tych urządzeń podwoiła się, co potwierdza

wzrastające zainteresowanie tą ekologiczną technologią do ogrzewania budynków i produkcji ciepłej wody użytkowej w Polsce. Wskazuje także na rosnące zrozumienie i akceptację społeczną dla zielonych technologii oraz dążenie do redukcji emisji gazów cieplarnianych. Najnowsze dane, z 2024 roku, tylko potwierdzają ten trend. W ciągu ostatnich czterech lat liczba pomp ciepła zainstalowanych do celów ogrzewania lub przygotowywania ciepłej wody użytkowej wzrosła aż do 368 tysięcy. To nie tylko znaczny wzrost w porównaniu do poprzednich lat, ale także potwierdzenie coraz większej świadomości ekologicznej oraz chęci działania na rzecz bardziej zrównoważonego sposobu życia.

Zwiększone zainteresowanie montażem pomp ciepła stymuluje możliwość skorzystania ze wsparcia finansowego na zakup i montaż tych urządzeń w ramach programów wsparcia oferowanych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW). Liczbę zainstalowanych pomp ciepła z dofinansowaniem NFOŚiGW przedstawia poniższa tabela.

Program	2013 r.	2015 r.	2019 r.	2023 r.
Program „Czyste Powietrze”	-	-	2 844	72 580
Program „Moje Ciepło”	-	-	-	14 438
Program „Mój Prąd”	-	-	-	15 899
Razem liczba zamontowanych pomp ciepła				102 917

Program „Czyste Powietrze”

Nabór programu rozpoczął się 19.09.2018 r. Zatem liczba zainstalowanych pomp ciepła dotyczy okresu od 19.09.2018 do 31.12.2019 r. łącznie. W 2023 r. zainstalowano 72 580 sztuk pomp ciepła w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 r.

Program „Moje Ciepło”

Nabór programu rozpoczął się 01.04.2022 r. Ilość zainstalowanych pomp ciepła w okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 r. wyniosła 14 438 sztuk.

Program „Mój Prąd”

Program rozszerzył możliwość dofinansowania na pompy ciepła w V naborze. W okresie od 22.04.2023 r. do 31.12.2023 r. trwał nabór umożliwiający uzyskanie dofinansowania na instalację pomp ciepła w budynkach mieszkalnych. W 2023 roku zostało zainstalowanych 15 899 pomp ciepła.

NFOŚiGW realizuje dodatkowo dwa programy: „Ciepłe Mieszkanie”, realizowany od 21.07.2022 r. oraz „Stop Smog”, realizowany od 01.01.2021 r., które mają na celu wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na paliwa stałe na m.in. pompy ciepła. Jednakże za realizację tych programów odpowiedzialne są gminy, które zbierają informacje dotyczące liczby oraz rodzaju wykonanych inwestycji w tym zakresie. NFOŚiGW nie dysponuje na bieżąco

informacjami o aktualnej liczbie zainstalowanych pomp ciepła w zakresie tych programów. Sprawozdanie w zakresie zainstalowanych pomp ciepła dla odbiorców programu „Ciepłe Mieszkanie” w 2023 r. z uwagi na sposób rozliczania przedsięwzięć przez gminy będzie dostępne do końca I połowy 2024 r.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie dysponuje informacjami dotyczącymi jednocześnie zainstalowanych pomp ciepła i mikroinstalacji przez prosumentów energii odnawialnej, ze względu na brak prowadzonej ewidencji w tym zakresie.

3. Czy Ministerstwo ma wiedzę o wyżej opisanym problemie? (nieoptymalne umiejscowienie paneli na istniejącym dachu)

Problematyka prawidłowego umiejscowienia paneli fotowoltaicznych na dachu wynika z wielu czynników o charakterze indywidualnym, takich jak: kierunek i nachylenie dachu, lokalne warunki pogodowe oraz możliwość zacielenia z powodu obiektów znajdujących się w pobliżu. W takim przypadku, nawet jeśli instalacja produkuje energię elektryczną, to jej generacja może okazać się niewystarczająca do pokrycia zapotrzebowania prosumenta na energię elektryczną, zwłaszcza jeśli dodatkowo zdecydował się on na założenie pompy ciepła. Dlatego kluczowe jest prawidłowe zaplanowanie i wykonanie instalacji fotowoltaicznej, aby uniknąć takich problemów i zagwarantować maksymalną wydajność mikroinstalacji prosumenckiej i jej optymalne dopasowanie do potrzeb energetycznych użytkownika.

Istotne jest, aby prosument był świadomy wpływu różnych uwarunkowań na wydajność paneli fotowoltaicznych i podejmował decyzje w oparciu o rzetelną analizę. Natomiast obowiązkiem instalatora jest nie tylko odpowiednie wykonanie instalacji, ale także poinformowanie prosumenta o konsekwencjach nieoptymalnego ułożenia paneli.

W przypadku, gdy już zainstalowane panele nie zapewniają wymaganej wydajności ze względu na kształt oraz powierzchnię dachu, istnieje możliwość zwiększenia produkcji poprzez umiejscowienie mikroinstalacji na gruncie. Taka zmiana może znacząco poprawić wydajność instalacji, minimalizując negatywne skutki nieoptymalnego ułożenia paneli na dachu oraz ułatwić konserwację instalacji.

- 4. Czy właściciel mikroinstalacji ma prawo zwiększyć liczbę paneli by osiągnąć produkcję zbliżoną do zgodnej z podpisaną umową, w celu wyprodukowania wystarczającej ilości prądu aby pokryć koszty związane z zamontowaniem pompy ciepła?**
- 5. Czy istnieje potrzeba zgłaszania zmiany liczby paneli fotowoltaicznych operatorowi systemu energetycznego, gdy produkcja energii elektrycznej jest niższa niż ta na którą użytkownik podpisał umowę z zakładem energetycznym? Jeżeli tak to jaka jest podstawa prawna.**

Należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 2 ust. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. 2023 poz. 1436 z późn. zm.), mikroinstalacja to instalacja odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW, przyłączona do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV albo o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 150 kW, w której łączna moc zainstalowana elektryczna jest nie większa niż 50 kW.

Prosument ma prawo rozbudować posiadaną mikroinstalację, ale tylko do maksymalnej mocy określonej w ww. definicji. Należy jednak pamiętać, że dokonując modyfikacji instalacji fotowoltaicznej, na wytwórcy energii elektrycznej ciąży obowiązek zgłoszenia rozbudowy instalacji fotowoltaicznej do operatora systemu elektroenergetycznego dystrybucyjnego. Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1436 z późn. zm.), wytwórca (prosument), którego mikroinstalacja jest podłączona do sieci operatora sieci dystrybucyjnej ma obowiązek poinformować operatora o zmianie mocy zainstalowanej mikroinstalacji w terminie 5 dni od dnia dokonanej zmiany. Niedopełnienie tego obowiązku, zgodnie z art. 168 pkt 12, w związku z art. 170 ust. 4 pkt 2 ustawy o odnawialnych źródłach energii, wiąże się z nałożeniem przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary w wysokości 1000 zł.

Należy także podkreślić, że od relacji pomiędzy wydanymi warunkami przyłączenia, a mocą mikroinstalacji zależy proces jej przyłączenia do sieci elektroenergetycznej. Zgodnie z art. 7 ust. 8^d ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 - Prawo Energetyczne (Dz.U. 2024 poz. 266), w przypadku gdy podmiot, ubiegający się o przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej, jest przyłączony do sieci jako odbiorca końcowy, a moc zainstalowana mikroinstalacji, o przyłączenie której ubiega się ten podmiot, nie jest większa niż określona w wydanych warunkach przyłączenia, przyłączenie do sieci odbywa się na podstawie zgłoszenia przyłączenia mikroinstalacji, złożonego w przedsiębiorstwie energetycznym, do sieci którego ma być ona przyłączona, po zainstalowaniu odpowiednich układów zabezpieczających i urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego. W innym przypadku przyłączenie mikroinstalacji do sieci dystrybucyjnej odbywa się na podstawie umowy o przyłączenie do sieci. Koszt instalacji układu zabezpieczającego i urządzenia pomiarowo-rozliczeniowego ponosi operator systemu dystrybucyjnego elektroenergetycznego.

6. Ile podobnych sytuacji zostało zgłoszonych do Ministerstwa?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie otrzymywało dotychczas sygnałów na temat nieoptymalnego ułożenia instalacji PV.

W tym kontekście należy podkreślić, że decyzja dotycząca właściwego umiejscowienia paneli i ewentualnej rozbudowy mikroinstalacji fotowoltaicznej leży poza kompetencjami Ministerstwa. Jest to w pełni świadoma decyzja prosumenta energii odnawialnej, która wymaga odpowiedniego planowania i dostosowania parametrów instalacji do własnych potrzeb oraz dostępnych uwarunkowań technicznych.

W celu zapewnienia profesjonalnej obsługi klientów w procesie planowania i montażu instalacji fotowoltaicznej, a także montażu pompy, zwracam uwagę na przepisy odnoszące

się do certyfikacji instalatorów świadczących usługę montażu instalacji OZE, które są zawarte w art.136 - 145 ustawy o odnawialnych źródłach energii.

Jednocześnie chcę podkreślić, że MKiŚ stale monitoruje sytuację na rynku prosumenckim i analizuje zgłaszane postulaty, a także opracowuje regulacje prawne oraz instrumenty wsparcia będące odpowiedzią na potrzeby tego sektora, których celem jest stymulacja rozwoju tego rynku.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Maciej Bando
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/